

برنجی سنه ۱۳۲۷ هـ کون صباحلری نشر اولنور انا سنه خادیم دینی سیاسی عثمانی غزته سیدر ۴۰ نومرو

ابونه فیشاتی

ممالک عثمانیه ایله بلغارستان بوسنه  
هرسک مصر ، قبریس  
و کرید ایچون  
سنه لک ۱۲۰ آلتی آلتی ۷۰  
غروشدن  
استانبول ایچون سنه لکی ۱۰۸  
غروش

# فولکلور

صاحب و مدیر مسئولی  
قبریسلی درویش وحیدی  
امور تحریریه ایچون مدیر مسئوله  
مراجعت اولنور  
آدره سی :  
یرمه اتانده ساقی بک مطبعه سی

۱۹۰۹ شباط ۱۰ ۲۷ کانون ثانی ۱۳۲۴

صالی

۱۸ محرم ۱۳۲۷

بونلرک همه حال لزومی ، حشرک ، نشرک  
جنتک جهنمک ، هر آن موجودیتی ده عقلا  
اثبات ایله یه من سهک - کندی حساسزه اوله رق -  
بردها کسمهک نه طریقه ، نه مذهبه ، نه  
دینه ، نه اغیزلی اجارز ، نه ده دین حصنه  
اجاله قلم ایدرز .  
بونیا لکن بزم ضعیف اعتقاد لیر مزه ،  
بتون دینسز لره و میسوز لره ده اعلان ایدرز .  
اساس انوار اسلامیت بر توانداز عوالم ایکن  
تضرعانی اله اله رق ، دین مینه بهتان ایدن  
وایتک ایستیانلری کال صلابتله ردا ایدر .  
واشته میدان دیه ، رفع لواء محالده قلم ایلر .  
ای علماء اعلام ! ۳۶ نومرولی نسخه -  
مزک ، دینسدارلق - دینسزک و طریقتار ،  
مقاله مزده . .

کلمه دینسز لکه : دینسز اولان بر آدم یا  
محیطی بتون بتون بر دین ایله متدین اولماقدن  
یا خود ، ضعیف ، منطقسز بر دینک متمسکی  
بولنقدن ایلر ویه کلیر . بودینسز لره اولانده  
معارف ترقی ایتدیکه دین ، مکوسا متناس  
بر صورتده تدنی ایدر . حالوکه اسلامیتده  
اکتساب معرفت ایدلرک دین ده مبسوطاً  
متناسب بر حالده ترقی ایدر .

لکن کوستریه بیلیرک : بوکون اسلام لره  
برجوق ادمار ، : اوروپا دینسز لریسه بیسه  
طاش چیقار بر .

بزده ، ردا ایدرک دینسزک : نه قدر دینسز  
لکه اشتهار ایدن ادم وارسه ، ماضیلری

بهمه حال هر خطوه مزه حلم ایله « دیپلوماتلق »  
ایله آتمه من فرضدر .

ارتق ایو بیلیمه من لازمکلورک : شو دورده  
قوت ، سیفدن قلمه انتقال ایتشدن . دین  
ایچون سلامت الحق قلمله اوله بیلر . دینده  
غالبیت فن ایله منطقیه قلمسندن ، منطقدن ،  
فسندن بشقه چار لره توغل ، موقت بر زمان  
ایچون ممکن اولسه بیلر . یته باب اعتراض  
قیانه من . امید اولان قانده برینه مضرت قائم  
اولور . مضرت قائم اولورک : حق و حقیقت  
اولان برشی ایچون اکلاشیله مقاله ، قوجیه  
برهبت اجتماعهک انقراضه سبب وریلیر .  
مسئله ایسه ، بریسی دین بودر . دیر . دیرکری ده  
بن حالمده ممنونم ، بویله بشامق وهر کس ده  
تم کی یاقق ایسترم دیر .

شعدی نه برینسده سلاح وار ، نه ده دیرکری ده  
او حالده طرفینک سلاحی ، قلمدر دیمک .

او حالده بزده دیرزک : ایسته میدان ! دین  
اسلامده ایکی دکل ، بر اولسون ، برده دکل ،  
برده تاس ایدر کی کورولسون ، ثابته نقصان .  
حس ایدن وارسه کوستریه ، وقلی ، بر طرف  
ایده چکی ده ، شرط قویسون . اگر کندیلری  
اقناع ایدم من سهک و ، اه برلسکی ؟ نوتک  
لزومی و حقیقتی ، قرآنک کلام اه اولدایقی  
مالک لره ، شیطانلرک ، جنتلرک موجود بولندیقی ،  
صوک نقسده ایمانک ، یوز سنه لک کفری بیلر  
ازاله ایتدیکی ، بر قسم انانلر ، نه دن عذاب  
چکسون بر قسمی نه دن مکافات کورسون ؟

علماء کرامک نظر ایتباهنه

سزک و بزم ایچون سراج امل ، دستور العمل ،  
شرایط غزای احمدیه اولدایقی کی ، اخلاق  
رسول الله ایله متخلق صفت حلم و شجاعتله ده  
متصف اوله من لازم کلور .

سزک ، بالاستحقاق بنی اسرائیل بیلری  
متابه سنده اولمکلر ، ورته آیدان بولمکلر لازم  
کلورکن « الان اولیاء الله . . . » بیورلش ایکن  
هیچ سزک ایچون خوف و خشیت ، وهن  
و محزونیت انجای ایدرمی ؟

حلمده تقریط ، حماقت ، شیطانده افراط  
جنت اولدایقی نظر دقت و اتباهه آله رق حر  
کت ایتمک ، هر فرد مسلم اوزرینه ابغاسی  
ضروری اولان واجبات متابه سنده در .

بولیدیمیز اون اوچون عصر مجربینک  
جاهلیتی بیلر قات قات کیدیککی ، برکزه معلق  
سینه صاحب لریک بیلر لات و منانی « مبود افتخاد  
ایده رک یته بر دین تعقیب ایتدیککی ، برده  
زمانده کی بر جوق ملتک مدنیت ماسکلری  
التمده ، نقصان داعیه سیله هیچ بر دین ایله متدین  
اولمقدنری ، الهی طامدقاری ، جنایتی جهاد ،  
زنا حلال ، جلیله موقیت ، سرفقی مباح ،  
ایلدیکلری کوز اوکته کتیر سهک ، اولکلرک  
الت مدافعه لری قلنج قالقسان ، شمدیکلرک  
سلاح تجاوز لری ، طوب ، تفنک کی معصوم لره  
یقان نیجه وساطت تحریریه دیش ایدر سهک .



ایوچه تدقیق ایدرسک کوره چکنر که:  
هپ دولت عثمانیه نیک اورویا هپ سفیر  
کونردیکی دوردن صکره باشلار .

برسفیر بوله جغز که: یافرانسه دن یانکتره دن  
برفرنک قاریسی استفراس ایش ، اندنه بر  
خلی چو جقلر میدانه گلش ، والدن دند الد-  
قلری تربیه برفرنک تربیه سی ، یاخود اورویا  
ایله تماس زیاده لشدیکه اجنی لسان تحصیانه  
رغبث ایلش ، قطعاً عقائد دینی ، اخلاق  
اسلامیه ، ندر ؟ اوکر نه دکن بشقه ، اجنی  
بر دینده کی مریه لردن معلم لردن تربیه المش .  
تدرس ایش ، اوصورتله بیومش بر خلی  
ادملر . بویه دینی بیلمان ، تربیه اسلامیه کور  
میان بر آدمدن دین بکله مک خیاردن یاغ چقا  
رمق ایستمه بکزر . بویه خیار کی ادملردن  
کله جک و عینی تربیه کی کوره جک اولان اول-  
دندن ده ، وار ، سن ، خیر بکه : اسلام لده ،  
اورویا دینسر لینه طشاش چیقاران دینسر ل  
هپ بوقیلدن در که: اسمی حسین ، محمد ، رفیق .  
فؤاد اما : مساسی کیم بیسایر ندر ؟ یا  $\frac{58}{7}$   
و یا  $\frac{75}{10}$  . ایشه یوقارده بیان اولندینی اوزره  
یزده ، فصل طرق علیّه ناجیه و اوسه اجنبیار  
دهده موجوددر . لکن مهلکه . مثلاً : فرما  
سونلر وقاربوناریلر ، زون اورویا سوسا-  
لیستلر ، قومونیتلر « اشتراکیون » انقلاب  
فرقه لری ، قارل مافسک جمعیت بین المللی ،  
انارشیت فرقه لری ، اداره فرقه لری ، ودها  
برچوقلری وارد در که: بونلر هپ برطرریقندر .  
دینسر لکک باشقه برویلدر .

واقعا بونلره ، بومسلککنر هانکی دین  
علیه نهدر ، دیه صورله ، قطعاً مسلک کربنک  
بر دین علیه نده اولمدینی ویا لکزر بوفرقلرک  
تشکیکی برسیاست آغیب ایتمکدن وانسانیه  
خدمت ایلمکدن عبارت اولدینی بیلار و افاده  
ایدلر . طوغر بیسیده بودر . زیر اهیچ بر دینله  
متدین دکلدردر که: دینلره تعرض ایلسونلر .  
دینشدک ، وشو مقاله مزک مستند الیهی اولان

در سعادت ترک « فران ماصون » لربنک مشیر  
فؤاد باشاک خانسنده عقد اجتماع ایتدیکنی ،  
عدلیه ناظری ایله برچوق اعیان و معوناتک  
حاضر بولندقلری ، تصویب عمومی به اقتزان  
ایدن کیم برلوجه نیک اون بش کون صکره  
کشاد ایدله چکنی حاوی صیاح رفیق مزک  
تاندن قلاً نشر ایتدیکنی برناظر افلامینی یزده  
اقتباس و وولقانه انتظار قارینه عرض ایش  
ایدک .

مسموعانزه نظر ا طرف فاضلان لردن  
مقام فتوا یتاهی به فران ماصونلر حقنده شکایتده  
بولنمش : شکایات واقعه کنز تملق حسینله  
حریه نظارنه قدر ایریشمش . بناء علیه :  
یزده قالیرسه بونک ایلروسه کیمکده محسنات  
مأمول اولمدینی کی ، مستبدلر ده ارایوب  
بویه مینجی برزمانی ، صوکر ا یز ، بیلمه رک  
حاضر له مش اولورز .

بز حد ذاتنده بودار اولان براناجک اطرافکی  
اورمانلر الهرق فیوضات طبعیه دن استفاده  
ایده مامکده اولدینی ایچون کیمکی ؟ یوقسه  
اطراف و کثافی موانعدن تطهیر ایدرک ضای  
شمسندن ، هوا نسیمیدن مباح کونا کوندن  
استفاده ایتمی چاره لری ازانلر هرق او اناجک  
نمانسه درت ال ایله صارلمقی لازمکبر ؟ البته  
میوهدار براناج حایه ایدلک اقتضا ایدر .

شمعدی یز ، معاذ الله ، بوکی محاذیری  
نظر دقه المهرق غیرت وشیحاعتمزی افراط  
درجه سنه وارد یررسوق ، آمین اوله مک : زیان  
یزه ، یزده دکن دین میبشزه اوله جقدر . یزرا  
دور استبداده شیخ الاسلامز باشده اولدینی  
حاله اکثر علمامز لکجه قارش سته لره سکوت  
ایدرک دین مینی رخته دار ایدمیه جک نیجه  
حالات میدانه کلدیکنی ، اونومنه .

ارتق بومته اچی یلم . یزرا شو الی ایاق  
دوره حریتده یازملق ، سولمندک شیلر قالمش  
کیسدر . صاغ ، چوروک هپ بللی اولمشدر .  
بوسفر معاذه عودت ایدله جلق اولان استبداد  
اسکیسی کی دکل ، سته لردن بری قهر البته  
یتیشان اولاد وطن هپ کیزلی ایکن ظاهره

چیمش ، اویله بر دور منجوس عودت ایدله جک  
اولورسه ارتق منفا ، فلان بکله میلم ، کیده-  
چکمز بر ، مطلقا دکزلدیکیدر . بونک ایچون  
حلمدن آیریم .

وقت سعادته کی منافقره اولتان مسسا-  
محملر کی ، علمامردن اویله ، خصائل غایه بکارز  
شو مقاله چکمزیده لطفاً نظر دقه الماریق  
سلامت عمومی نامه نغی ایدرز .

وی فضلاء ذوی الاحترام ! عجبا بویه  
برنازک زمانده ، باخصوص حقائق اسلامیه  
واقف اولمیه رق ، هرشی فی حاشا اسلامیه مخالف  
کورمکی اعتدایدلر یک جوق بولندینی شو  
هنگامه ، در سعائده بویه بر جمعیتک اعلان  
ایدلسی بر دولا ب استبداد اولمه سین ! اما :  
عدلیه ناظری کی ارکان انقلابک کویلردن بولان  
برنازک ده اواره بولنمندن ، بویه برشی خاطره  
کله مز دیلر سه ، دیلومانلق دیمک نه دیمکدر ؟  
بالنی حقیقت شکندنه ، حیلینی صدق ، صورتمده  
کوسترمسک دگی ؟ یا عجباً عدلیه ناظری  
طرافدار مشروطیت اولمشله ، بویه بر فاقه  
باصدریه مز می ؟

اگر بوسورت قبول اولمه حق اولورسه ،  
قوسقوجه برمشیر ، و مشیر مشار الیه کینده  
برخیل اعیان و وزیر ، بونملکتک احوال  
روحیه سی نظر دقه المهرق و بویه برشیک  
شمعدیک زمانی اولمدینی اولسون دوشوتمه یزک  
بویه اسلامته دایان دایانه ضد اولان بر جمعیتی  
اعلان ایدرلر سه ، بونلردن مملکت ، منفعت  
بکله ماملیدر .

بونلر دور استبداده نظر یزده طاغیر قدر  
کورینورکن ، ارتق انار فلیه سی میدانه جقدقه  
قوف اولدقلری تطشاهر ایدیور . چونکه  
برقانون ، برملک احوال روحیه سنه ، افکار  
محموبه سنه کوره پاییلر ، بعض مملکتدره قانون  
قیدی البته کیرمکن تمجاشی ایدن اقوامک تماملات  
قدیمه لری قانون قدر سرعی الاجرا طویلیور .  
حال بویه ایکن ، بمعونان و اعیان اعضا لردن  
بضایرینک ، او جمعیتده اسماری مقید اولمسه  
بیله بونلری معایر مصلحت ایدی .



بزه قالمیسه، بوجمینه بولانلرک اکثر یسنگ خبرلری اوله یوق براسنبداد اوپونه دوشورلش اولمارینه ایلانه جیمز کلپور . بولک ایچون علمامزدن تکرار علی التکرار رجا ایدرزته : کندولری ده احتمال داخلمده بولان بواپونه الت اولسونلر ، دین بختنه کلنجه : هر مظفریت ، قالمه تأمین ایدلمکه چالیشلملیر . وولقانک تحقیقلری نزاع علم و دین ایچون ایدر . حسابی ده حقیقت اوغرینه فدادر .

وحدتی

### درس وکیلی - حربیه ناظری

طلبة علوم

۳۶ نومرولی نسخه مزده « توحید حق » مقاله مزده طلبة علوم ایچون قرعه امتحانی مسئله سی موضوع بحث اولمده بولدیکی ، طلبة علمی کنج یاشلارنده تحصیللرندن یقویع موافق شعار اسلامیت کورتمسیدکی ، جنود عثمانیه مساننده بولنقی مفخری کندیلارینک نظر تقدیرینه ازلدن اصابت ایتش اولوب بوندن تطمیع چکنلمه یکی بولنده برچوق مطالعه لرده بولمش ایدک .

« بیان الحق » رفیق محترمک صوک ۱۹ نومرولی نسخه سنده مومی الیم حقارنده نصایح آهین مسرودانده بولند یقندن بروجه آتی عینا درج اولمشدر .

« حربیه نظارتندن کنعان یاشا ایله اردو مفتیشی شا کرافدی حضرتلری درس وکالتی تشریف ایله یکن هفته کی نسخه مزده تعین ایتدیکمز مواد وسائر حقده مشترکاً مذاکرانده بولمش و ۳۰۵ تولدرینک امتحانه داخل اولمجهنی ۹۹ تولدرینک ایهه داخل اوله جنی ویشنجی التجیسه امتحانلرندنده ثلث نومرو قزانلرک دیکرلری کی امتحانی مقبول طوطیه جنی تقرر ایشدر .

درس وکالتی و مجلس طرفدن طلبه نک حقوقی تماماً محافظه اولنقی اوزره هر نوع تشکلاتده بولند یقندن امتحانلرک بشقه صورت ابلاغی ضمنده طلبه نک افکار عمومی سی حالته ایچارلندن بعضیلرینک جائزکه : بدخواهانک تشویقانه قایلهرق اوتیه بری به مراجعت ده بولنلری یلک نابجا اولد یقندن کندیلرینه بیان تأسف ایدر و مصمم اولان هر نوع سهولتک ضیاعنه سببت ویره رک بالعموم طلبة علومک منفعتی خللدار ایتمه مارنی توصیه ایدرز .

برکزه طلبة علوم ندیمکدر دوشونلم ؟ تحصیل نهدن عبارتدر دریش ایدم ؟ بونلر شریعت مطهره اسلامیه نک ناشری اولنق حیثیتی جائزدر ، اما : بولاردن بعضیلری برزماندنبری عسکرلکدن قورتلنق ایچون مدرسه نشین قید اولمده ایدیه لرده اون پدی اون سکر سینه اولیسنه قدر بیه اوله اولدینی حالده فاتح کی ، یازیدکی ، سلیمانیه کی ، یجه مدارس ، یلک جوق ارباب اقتداره مخرج اولمشکن دور استبدادک تحزب ایتدیک مؤسساندن اوله رق نهایت مدرسه مزده تخلیص کر بیان ایده مامش ، طلبة علوم او زمانه قدر قرعه امتحانلری ویرمسک مجبوریتسده ایکن تاریخ مذکورده امتحانلر لغو اولمش و مدرسه نشین اولدقاری قیداً تین ایدنلر عسکرلکدن معاف طوطیه رق علماء اسلامیه نک انراضی اسایلرندن ال قویسی اولان بوجه تده موقع اجرایه قولمش ایدی . دیمک اولورکه : اون پدی سهدنبری طلبة نامی اتی اولانلر تحصیلن عروم برکته مغدوره شکلی المش ایکن دور مشروطیتک حلولیه قانون اساسی بالطبع موقع اجرایه قولمش وطلبة علومده بتون افراد عثمانیه کی عسکر اولمش لزومی طبیعات اموردن بولمشدر .

عسکرلک بودولتک روحیدر . عسکرلکدن قاجمه یول آرامق ، بودولتک جائنه قصد ایتدکرکه : بونی هیچ بر فرد قبول ایتیه جکی کی بوقوته نقیصه ایراث ایده جیک هیچ بر فکرلده انتشارنه هیچ بر واسطه دلالت ایده مز .

بناءً علیه قانون اساسینک احکام مشفهی اقتضاسنجه درسمادت اهالیسنگ عسکر داخل اولملری ۳۰۵ تاریخندن اعتبار ایدلرکی حالده طلبة علومک ۹۹ تولدرینک عسکره داخل بولنمی نه منطقه نده برقانونه موافقدر . اما : طلبة علومک اتی سنه ، قرعه امتحانی نظر دفته التهرق طلبه دن هر فردی نسکر یا یق ایچون اتی سنه اولیسنه ارجاع نظر اولتورسه ، بومساواته متخالفدر .

عجبا مکاتب عالیه طلبه سی : عین شرائطه تابعیدر ؟ بوقسه بوالکنز طلبة علومه می مختصیدر ؟ بورالزینی صورمق واکاکوره تطبیق حرکتیه مساواته رعایت ایلمک درس وکلتسک وظیفه سندن ایکن ، احمیت موقعه سی تقدیر ایتیه رک یذنده بولنان برحق سو ، استعمال ایتسی جدأ سزاوار دقتدر .

بیان الحق رفیق محترمزده طلبة علومک حقوقی محافظه ایتیبوده حق ارامق حقنه کی صلاحیت وجدانیه قانونیه لینه عائد قوت معنویه نکد قبل منشی التزام دیمک اولان ناسفارینه زده عاجزانه تأسف ایدرز .

ایکن مسامحات موثوقه مزه نظراً طلبة علوم اقتدیلارک مراجعت ایلمکاری محار . هیچ بر زمان کندیلرینه هیچ بر سبب وصو . رتله حق قزاندریه جعفرلری بیلملری لازمکارکی ، بونی دوشونه مدکرندن طولای ارشکرلری حسب الجمه تقبیح ایدرز .

عسکر جهته کلنجه طلبة علومک قرعه امتحانلرینک ۳۰۵ دن اعتبار اولنمی حربیه ناظرینک هم عدالتپورانه لرندن بکلرز .

### « الحق مر ولوکان در »

استبدادی : بظلم و تعسدی حربی : ده اومظالندن استخلاص ایله سربستی وسعادت حاله مظهریت واستقبال عثمانیزک خورشید فیوضات اناری اولان قانون متین اساسیمزک احکامی اجرا ایله تأمین حقوق عمومییه کاف